

En trygg gemenskap – för ett jämlikt Kristianstad

Vänsterpartiet Kristianstads Budgetförslag för 2026

Några inledande ord

Kristianstad är numera inne på sin fjärde blåbruna budget och även om det finns något mer resurser att fördela denna gång så är den övergripande bilden densamma. Visionerna för Kristianstads kommun saknas helt. Det finns inga som helst ambitioner att utveckla varken skola, omsorg eller social verksamhet. Effekterna blir numera alltmer synliga i form av sjunkande resultat och personal som slår larm om en orimlig arbetsmiljö. Skall Kristianstad kunna utvecklas som en kommun dit människor vill flytta behövs ett nytt styre med en vilja att utveckla kommunen inte bara passivt förvalta. Med blåbruna styren både kommunalt, regionalt och nationellt är tyvärr än hårdare tider att vänta, satsningar på offentlig sektor som tidigare regeringar gjort uteblir. Det blir därmed extra angeläget att pengarna inte tillåts försvinna iväg till ställen där de inte gör nytta såsom extra arvoden och privat flygtrafik eller att överskottet sätts så högt att det tränger undan viktig verksamhet.

Allt fler av kommunens medborgare ställer krav på en genomtänkt och långsiktig planering och finansiering där krav på effektivitet aldrig kan gå före kvalitet och god omsorg. Detta kräver en långsiktig omfördelning av resurser och en solidarisk finansiering. Kommunal verksamhet behöver ha ett långsiktigt perspektiv, för att ge de resultat som eftersträvas. Pengar skall inte ges enstaka år för att därefter dras in igen. Satsningar på arbetsmiljö, barns lärande och socialt förebyggande arbete kräver många års ihärdigt arbete. Resultaten syns inte omedelbart utan är något som arbetas upp över tid och sedan måste underhållas. Vänsterpartiet väljer därför att yrka på att de tillfälliga förstärkningar som finns inom Arbete- och välfärdsnämnden omvandlas till permanenta tillskott.

Högerpopulisterna hade inte hunnit tillbringa lång tid vid makten förrän uttryck som bristande vandel och kulturell belastning började ta form. Tidöavtalet riskerar att innebära ytterligare bekymmer på kommunal nivå när direkt skadliga förslag som tolkavgift, angiverilagar och obefintliga statsbidrag skall tvingas på kommunerna från regeringen. Det måste göras extra tydligt för alla anställda att deras etik och profession går före varje försök till motsatsen från regeringen.

Intäkter och övrig finansiering

Vänsterpartiet är fortsatt väldigt kritiskt mot att övriga bolag såsom ABK och C4 Energi tvingas finansiera en flygplats kommunen i grund och botten inte behöver. Efter att den kommersiella flygtrafiken nu upphört är i princip all verksamhet på flygplats av sådan art att den borde finansieras av antingen stat eller kommun. Oaktat de avtal som finns behöver kommunen omedelbart agera för att regionen finansierar den flygtrafik som är kopplad till vården samt att staten finansierar den lufttrafik som genereras av polis och sjöräddning. Vi är därtill kritiska mot att pengar tas ut från ABK för att finansiera annan verksamhet i kommunen då detta oundvikligen blir en dubbelbeskattning av bolagets hyresgäster.

Vänsterpartiet har också under många år varit kritiska mot de höga arvoden som betalas ut i kommunen och menar att de borde sänkas. När nu den nya majoriteten också valt att tillsätta tre ytterligare viceposter till hög kostnad och med oklart ansvar anser vi det vara hög tid att skära i kostnaderna för den politiska organisationen. Demokrati skall få kosta och förtroendevalda måste få skälig ersättning men politik skall inte vara en födkrok där partiets lojalitet köps mot extra arvoderade poster.

Vänsterpartiet föreslår följande besparingar:

- 1. Sänk grundarvodet för heltidstjänstgörande förtroendevald från 74 819 kr/mån till 50 000 kr/mån och därmed även sänkning av övriga arvoden vilket innebär en besparing på 3 mkr årligen.**
- 2. Borttagande av extra vice ordförande, vilket innebär en besparing på 2 mkr årligen.**
- 3. Ingen kommunal värdeöverföring till Kristianstad Airport vilket innebär en besparing på 10 mkr**

För att undvika en skattehöjning väljer Vänsterpartiet att finansiera övriga nödvändiga satsningar genom att sänka överskottsmålet med 78 miljoner. Kommunen har sedan länge en betydande reserv i form av kommunens resultatutjämningsreserv. Denna innehåller i princip uttaxerade skattepengar som inte kommit till användning tidigare år. Därmed finns ingen anledning att sikta på ett högre överskott utan dessa resurser kan fördelas ut till verksamheten.

Med hjälp av ovanstående besparingar och ett minskat överskott kan vi omfördela 93 miljoner enligt tabellen nedan:

Nämnd	Syfte		Ramförstärkning Vänsterpartiet
Barn- och utbildningsnämnden			
	30-timmar förskola alla barn	2	
	Modersmålsundervisning	2	
	Pilotprojekt: avgiftsfri frukost	4	
	Utökad närvaroverksamhet Komvux	2,5	
	Utökat uppdrag gymnasieskolan	2,5	
	Behåll personal och kompetens	30	
Totalt: Barn- och utbildningsnämnden			43
Omsorgsnämnden			
	Pilotprojekt: 80% tjänst med 100% lön	20	
Totalt: Omsorgsnämnden			20
Arbete- och välfärdsnämnden			
	Jobbskapande åtgärder	10	
	Våld i nära relationer	2	
	<i>Ramförstärkning barn och unga permanentas</i>	15	
Totalt: Arbete och välfärdsnämnden			12
Kultur- och fritidsnämnden			
	Återöppna bibliotek	2	
	Stöd studieförbund	1	
	Sociala träffytor	2	
	Stöd byaföreningar	2	
Totalt: Kultur- och fritidsnämnden			7
Kommunstyrelsen			
	Kommunal service i hela kommunen	6	
	Genomförande CEMR	5	
Totalt: Kommunstyrelsen			11

En likvärdig och kompensatorisk skola

Vänsterpartiet vill att förskolan, skolan och skolbarnsomsorgen ska ha tillräckliga resurser för att möta barns olika behov. Skolans förmåga att kompensera för olika bakgrund och behov handlar inte bara om hur mycket resurser skolan har tillgång till, utan även om hur dessa resurser används. Vi vill se till att det finns tillräckliga resurser för särskilt stöd redan i förskolan och under de första åren i grundskolan. De elever som behöver stöd ska få det från första början för att främja en god utveckling. All tillgänglig forskning visar att genomgången skolgång med gymnasiebehörighet kopplat med framtidstro är de viktigaste åtgärderna för att stoppa nyrekrytering till kriminella gäng. Genom en satsning tidigt i skolåldern med extra stöd till de elever som har svårt att klara målen görs mer för att förhindra kriminalitet och utanförskap än den signalpolitik som idag bedrivs i kommunen.

Behåll dagens kompetens

I en situation där antalet barn i skola och förskola sjunker är det angeläget att agera långsiktigt och strategiskt för att utveckla verksamheten. De önskemål om mindre barngrupper som länge kommit från fackliga och pedagogiskt håll är nu fullt möjliga att genomföra genom att behålla den personal som idag finns inom skola och förskola. En bibehållen personalstyrka innebär både ett bevarande av den yrkeskunskap som finns samlad och ger en möjlighet till extra fokus på de barn och ungdomar som behöver stöd i sin pedagogiska utveckling.

Vänsterpartiet väljer därför att rikta en satsning på 30 miljoner till BUN för att undvika kontraproduktiva nedskärningar och behålla pedagogisk personal när antalet barn minskar inom verksamheten. Målet är att följa Skolverkets riktlinjer om barngruppernas storlek, dvs högst 12 barn i grupper med barn i åldern 1–3 år och 15 barn i grupper med barn i åldern 4–5 år.

Vänsterpartiet väljer också att tillföra resurser till det utökade uppdrag gymnasieskolan har fått genom att samtliga program ska ge högskolebehörighet. En förändring vi i grunden ser väldigt positivt på men som då också måste finansieras. Att varje elev ges möjlighet till högskolebehörighet ökar valmöjligheterna genom livet, men ställer givetvis också krav på skolan att ge det stöd som krävs.

30 timmar i förskolan

Vänsterpartiet vill att kommunen ska erbjuda utökade öppettider i förskolan och skolbarnomsorgen för de som behöver det. För att kunna bedriva en meningsfull och pedagogisk verksamhet måste grupperna minskas. Vi vill också utöka rätten för alla barn till minst 30 timmars förskola per vecka istället för nuvarande 15 timmar. Detta skulle innebära att rätten till förskola stärks för barn till arbetslösa och föräldralediga. Detta är viktigt för att främja barnens sociala och språkliga utveckling.

Skolfrukost till alla elever

Skolorna runt om i landet larmar om hur allt fler elever äter den serverade maten i skolan och allra tydligast visar detta sig i anslutning till helgen. Många barnfamiljer i vår kommun har det extra kämpigt just nu, inte minst i de hushåll där föräldern är ensamstående och där det finns flera hemmavarande barn. Inget barn ska behöva sitta med en kurrande mage under skoldagen, oavsett socioekonomiska hemförhållande och förutsättningar. Evidensbaserad forskning belyser vikten hur mätta magar ger nöjda barn som presterar bättre, vilket även har långsiktiga vinster i form av förbättrade studieresultat och lugnare klassrum med mindre oro. Vänsterpartiet väljer därför att göra en riktad satsning för att erbjuda skolfrukost till alla elever som så önskar. Vänsterpartiet menar att kommunens resurser har gjort mycket bättre nytta i form av frukost till skolbarn än som höga arvode till politiker utan ansvar eller privata flygresor till Stockholm.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen är en viktig byggsten i det livslånga lärandet, människor ska kunna bygga på sina kunskaper, byta yrke eller få komma ett steg närmare anställning genom att kunna studera som vuxen. Oavsett var du befinner dig i livet ska vuxenutbildningen och Komvux finnas där. I ett arbetsliv där allt färre stannar inom samma yrke eller på samma arbetsplats hela sitt yrkesliv blir det viktigt att kommunens vuxenutbildning kan erbjuda vidareutbildning eller omskolning för den som så behöver. Då är det viktigt att kommunen har en så bra och varierad utbildning som möjligt. I pandemins fotspår har distansundervisningen kommit att bli en stor del av det svenska utbildningsväsendet. För många är det ett smart och bekvämt sätt att studera, för andra har det inte passat alls. Vänsterpartiet menar att undervisning på plats i skolan alltid måste finnas som

alternativ. Många av de som står långt från arbete och som inte klarat grund- och gymnasieskolan behöver den stöttning som platsbunden undervisning kan skapa.

Förstärkt SFI-undervisning

Att förstå och kunna göra sig förstådd är viktigt för att kunna bli en del i ett nytt samhälle. Det är mycket som är nytt och svårt för den som nyss kommit till Sverige och då ska vi som kommun göra allt vi kan för att göra livet lättare. Språket är avgörande för människors möjlighet till deltagande i samhället. För Vänsterpartiet är det tydligt att det inte går att vänta med språkundervisning och samhällsorientering till dess att en person får uppehållstillstånd. Detta måste komma igång redan under asylprocessen. Vänsterpartiet ser också gärna en utveckling där praktik och arbete varvas med SFI, inget förbättrar möjligheten att lära sig ett språk mer än en arbetsplats att gå till. Att satsa på att förbättra möjligheterna till att lära sig språket är en självklarhet.

En satsning på arbetsmiljön genom 80% tjänst med bibehållen lön

Vänsterpartiets mål är att Kristianstads kommun ska vara en arbetsgivare i framkant som många vill arbeta för. Vi ser med oro på att många vittnar om stress och ohälsa på arbetsplatserna vilket leder till sämre kvalitet på arbetet och sämre service till kommunens invånare. Detta innebär även högre sjuklönekostnader för kommunen i sin arbetsgivarroll. Vi vill vända denna utveckling genom en offensiv personalpolitik.

Att förväntas arbeta heltid men i praktiken enbart orka med deltid är många av de anställdas verklighet. Därför vill vi ta ett första steg mot sundare och mer jämställda arbetsplatser genom att föreslå en arbetstidssänkning genom 80 % tjänst till 100 % lön i verksamheter där tidigare försök visat god effekt. För att kunna rekrytera och vara attraktiva som arbetsgivare vill vi lyfta ett antal yrkeskategorier där sjukfrånvaron är hög och där deltider och timanställningar är mer förekommande. Det är i dessa verksamheter vi föreslår arbetstidsförkortning. En förkortning av arbetstiden innebär även en ökad möjlighet till meningsfull fritid.

Vänsterpartiet avsätter 20 miljoner för att påbörja arbetet med införandet av förkortad arbetsvecka, men menar också att en del av satsningen framöver kommer att finansieras av minskade kostnader för timvikarier och sjukfrånvaro. Vi vill att kommunen ska vara ett föredöme som arbetsgivare genom att erbjuda bra grundlöner

och en stabil löneutveckling. En utvecklande och god arbetsmiljö och jämställda löner är en förutsättning för att kunna attrahera personal. Anställda i kommunen förtjänar en trygg ekonomi, en bra arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv.

En värdig omsorg som är mer än lagens minimikrav

För Vänsterpartiet innebär omsorgspolitiken att ge människor mer lika förutsättningar till ett gott åldrande liv. Vårt mål för folkhälsoarbetet är att hälsotillståndet i första hand förbättras för dem som har sämst hälsa. En förutsättning för en bra vård och för en bra arbetsmiljö är att det finns tillräckligt med personal, och bra scheman. Vänsterpartiet verkar därför för att styra resurserna till ökad personalbemanning i omsorgssektorn och inte minst låta personalen vara mer delaktiga i sin egen arbetsprocess. Tekniska lösningar skapas bäst när personalen efterfrågar bättre arbetsredskap och inte när politiker vill sänka kostnaderna. Vänsterpartiet ser också gärna personaldrivna boenden med kommunen som huvudman. Numera finns två boende i Åhus som drivs av personalen och som fungerar väl.

När hälsan sviker och den åldersrelaterade ohälsan sätter in är det viktigt att samhällets insatser fungerar så att den enskilde skall ha möjlighet att leva ett så rikt och aktivt liv som möjligt. Grundprincipen måste vara att insatserna skall ges så att den enskilde har möjlighet att bo kvar i sin bostad så länge man själv önskar. När detta inte längre är möjligt skall det finnas möjlighet att flytta till väl fungerande särskilda boenden med hög standard för människor med varierande bakgrund och omsorgsbehov i alla kommundelar. Vi vill även se möjligheter till både mötesplatser och till ett brett utbud av aktiviteter som möter de behov kommunens invånare har. För detta bör biståndsprövningen vara likvärdig för alla oavsett plånbokens tjocklek eller social status. Ledsagning bör ges till alla med behov av det, den nedmontering som skett de senaste åren i synnerhet bland personer med synnedsättning är helt orimlig.

Omsorg i offentlig regi

Vänsterpartiet är kritiskt till olika typer av privatiseringar. Hemtjänst, personlig assistans och särskilda boenden drivs bäst av demokratiskt styrda offentliga förvaltningar utan inblandning av vinstintressen. Att se människor med omfattande vårdbehov som kunder på en marknad där olika bolag skall konkurrera om

marknadsandelar är för oss en ovärdig människosyn. Vi har tagit tydlig ställning mot de förslag som kommit från den styrande majoriteten om att privatisera all personlig assistans. Detta skulle både riskera verksamhetens kvalité och allvarligt riskera kommunens sistahands ansvar.

Inom Lagen om särskilt stöd (LSS) och Socialtjänstlagen (SOL) står Kristianstads kommun inför stora utmaningar. Det saknas idag boendemöjlighet i kommunen för de med behov av socialpsykiatriskt stöd vilket innebär att människor placeras i boenden utanför kommunens gränser till höga extra kostnader.

Vänsterpartiet ser ett fortsatt behov av betald specialistutbildning till de som har en grundläggande vårdutbildning. Under de senaste åren har en hel del utbildningar skett men det är fortfarande för få av de anställda som erbjuds vidareutbildning i sitt yrke. Skall kommande behov av nyrekrytering kunna uppfyllas behövs både fokus för att göra arbetet mer attraktivt och riktade insatser för att hitta utbildad personal. I de fall personal är i behov av kompetensutveckling kring specifika diagnoser eller ytterligare språkutbildning skall denna förläggas till arbetstid för att garantera ett så högt deltagande som möjligt.

Ta tillbaka färdtjänsten

Efter att i många år ha varit det enda parti som argumenterat för färdtjänst i kommunal regi kan vi se att våra farhågor alltmer besannats. Avståndet till handläggare är orimligt långt och Skånetrafikens förståelse för verksamheten är alltjämt alldeles för låg. Färdtjänst är en nära verksamhet där både drift och beslutsmyndighet ligger allra bäst hos kommunen.

Arbete och välfärd

Vänsterpartiets mål är att arbete- och välfärdsförvaltningen ska ha tillräckliga resurser för att kunna erbjuda stöd och hjälp till de personer som på olika sätt kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter. Ett tydligt fokus behöver ligga på det förebyggande arbetet som långsiktigt ger effekt, förutsatt att det bedrivs med uthållighet över flera år. Idag ser vi att stora delar av arbete- och välfärdsförvaltningen befinner sig i en ohållbar situation. Delar av verksamheten har kostnader som i princip är opåverkbara

med politiska beslut och helt enkelt behöver ges en mer realistisk budget. Detta gäller i synnerhet kostnaderna för försörjningsstöd och placering av ungdomar som under väldigt många år saknat verklighetsanknytning. Långsiktigt borde dessa opåverkbara kostnader lyftas ut från nämndens budget och hanteras i medel för senare fördelning där idag bland annat löneökningar och hyreskostnader hanteras.

Kristianstad är också en kommun med stora skillnader mellan olika delar av kommunen. Arbetslöshet, trångboddhet och låg ekonomisk standard är vardagsmat i delar av kommunen medan det nästan är en sällsynthet i andra delar. Här krävs ett offensivt arbete för att utjämna skillnaderna, nå fram till alla berörda och garantera att ingen ungdom eller familj står utan hjälp när de behöver stöd i olika former.

Förstärkt jobbskapande

Vänsterpartiet väljer att lägga extra resurser i form av 10 miljoner för att stärka arbetet med jobbskapande i hela kommunen. Genom att ge fler människor en möjlighet till egen försörjning kan vi båda långsiktigt stärka den enskilda människan samtidigt som det förbättrar förutsättningarna för fungerande stadsdelar.

Kristianstad har under flera år haft många invånare som saknar sysselsättning. Långa perioder av arbetslöshet riskerar att påverka hälsan hos den enskilde, samtidigt som det påverkar privatekonomi, pension och kommunens samlade intäkter. För att fler ska kunna arbeta behövs fler arbetstillfällen både inom offentlig och privat sektor. Trygga anställningsformer är ett måste för att skapa en stabil och långsiktigt hållbar arbetsmarknad.

Omorganisationen av Arbetsförmedlingen förvärrade en redan tidigare problematisk situation. Det är fortsatt viktigt att följa de efterverkningar som uppstått och stötta de människor som drabbas. Ett antal bristyrken efterfrågar utbildad personal och här kan kommunen bidra med både yrkesvägledning, utbildningsmöjligheter samt sammankoppling mellan arbetsplatser och sökande. Det ökade intresse som syns för arbete inom välfärden behöver tillvaratas när fler unga söker sig till omvårdnad, ett område där vi kommer att behöva en bred och skicklig kompetens i framtiden. Här behöver kommunen möta upp med fler sommarjobb till ungdomar samtidigt som ett

uppsökande arbete behöver ske för att hitta de som annars riskerar att trilla utanför arbetsmarknaden.

Stadsutveckling

Vänsterpartiet ser positivt på många delar av det arbete som sker runt Stadsutveckling Näsby och vill se ett snabbt genomförande av belysning på området, fysisk omgestaltning, gång- och cykelvägar in mot centrum samt aktiviteter för barn och unga. För att en stadsdel långsiktigt skall fungera måste dess invånare trivas och vilja stanna kvar. Även delarna kring arbetsintegration och språkutveckling behöver genomföras i samarbete med studieförbund och ideella föreningar med förankring på området.

Våld i nära relationer

Våld i nära relation är ett vanligt samhällsproblem och förekommer i sådan utsträckning att WHO klassar det som ett folkhälsoproblem. Våldet drabbar individer från alla delar av samhället och i alla åldrar -män och kvinnor, barn och vuxna. Våldet är närvarande i det egna boendet, i skolan, på fritiden men även på äldreboenden och andra typer av offentliga verksamheter. Det är dock män som står för det upprepade, grova och dödliga våldet vilket även gör våldet till en jämställdhetsfråga. Våldet får stora konsekvenser för de drabbade och skapar lidande för såväl utsatt som utövare. För samhället innebär det stora kostnader i form av ex ekonomiska utgifter för sjukvård, rättsväsende, polis och socialtjänstens insatser etcetera.

Kristianstad kommun har idag ett gott samarbete med Kristianstad Kvinnojour, ett samarbete som behöver fortsätta och garanteras långsiktigt så att kvinnojouren har en trygghet i sitt fortsatta arbete. Även Tjejjouren Lotus behöver ekonomiskt stöd från kommunen för att de ska kunna fortsätta bedriva sitt viktiga arbete att stötta unga tjejer.

Det hedersrelaterade våldet och förtrycket grundar sig i samma patriarkala strukturer som mäns våld mot kvinnor men utmärker sig genom att det ofta utövas kollektivt. Hedersrelaterat våld drabbar främst unga flickor men även pojkar. Hbtq-personer tenderar att vara särskilt utsatta. Skola, socialtjänst och andra som möter barn- och ungdomar måste ha kunskaper om det hedersrelaterade våldets mekanismer för att

kunna arbeta förebyggande och för att kunna sätta in rätt insatser.

CEMR och jämställdhet

Det arbete med jämställdhetsintegrering som lite pliktskyldigast nämns i majoritetens budget måste gå från ord som inte tillåts betyda något, till konkret handling som verkligen får effekt. För detta krävs både en uttalad politisk vilja och tillräckliga resurser, något som också framgår av de grundläggande principerna men aldrig tillåts ske. Att en organisation för stöd, samordning och samverkan skall etableras är egentligen redan beslutat av fullmäktige 2018 men väldigt lite har skett. Vänsterpartiet väljer därför att rikta 5 miljoner till kommunstyrelsen för att garantera att arbete genomsyrar hela kommunen. Detta innebär en central samordning, uppföljning och utbildning där alla förvaltningar deltar utan undantag.

Arbetet måste därefter kanaliseras ut till alla förvaltningar med fokus på bland annat könsuppdelad statistik och analys, fokus på både våldsutsatta och våldsutövare, satsningar för jämställd hälsa, möjligheter att förena föräldraskap med arbete samt jämlika möjligheter att påverka samhället.

Bättre fritid

Behovet av kultur och fritid bär vi med oss från första stund och är avgörande för barns och ungdomars goda utveckling. Vi vill verka för en integration av förskola och skola med kulturinstitutioner såväl som med idrottsföreningar. Möjligheten till en meningsfull fritid är idag klass-, köns- och etniskt segregerad. Kristianstad är tyvärr en segregerad stad med vissa rika välmående områden och vissa områden med stor arbetslöshet och sociala problem. Detta slår naturligtvis igenom även vad gäller möjligheten till fritidsaktiviteter och fysisk aktivitet både under skoltid och på fritiden. Det är därför ytterst viktigt att de områden i Kristianstad med störst socioekonomisk segregation har fritidsgårdar som kan erbjuda de unga en meningsfull verksamhet, även skolorna behöver bidra genom att erbjuda aktiviteter i anslutning till skolan. Därtill måste givetvis hela Degeberga fritidsgård användas och nuvarande brandskyddsproblem lösas så fort som bara möjligt-

Utifrån samma perspektiv är det även angeläget att de stängda biblioteken i Österäng och Linderöd återigen öppnas för allmänheten och att biblioteket på Gamlegården får

lördagsöppet. I kommunen har det under senare år växt fram föreningar som erbjuder aktiviteter och sociala träffytor till kommunens ungdomar, tyvärr är det få av dessa som får stöd från kommunen idag och här behöver en förändring ske. Många av dessa föreningar behöver också få ett konkret administrativt stöd för att kunna söka olika typer bidrag och redovisa deltagande ungdomar. Tillgång till bad och simundervisning ska vara en rättighet för alla oavsett var i kommunen man bor. Vänsterpartiet menar att det bör finnas badanläggningar i kommunens alla delar och att alla bör få kommunalt driftstöd, detta så att inträdet kan hållas låga. Gällande badriket behöver även intäktskravet lyftas ut från nämndens budget så att det inte fortsätter vara en gökunge gentemot övrig kultur- och fritid i kommunen.

I syfte att ge kommunens samtliga barn och ungdomar tillgång till en konstruktiv, bred och utvecklande fritid, vill Vänsterpartiet att kultur- och fritidsnämnden konsekvent inför syskonrabatt när det gäller inträden och arrangemang i kommunens fritids- och kulturanläggningar. Syskonrabatten ska vara progressiv, på så sätt att rabatten bör bli större ju fler syskon som deltar. Kultur- och fritidsförvaltningen bör också ges ett särskilt uppdrag att aktivt arbeta för att bryta könsnormer kring fritidsaktiviteter och idrottsutövande samt se över sin prissättning så lokalhyra för kultur och idrott hamnar i nivå med varandra. Kommunen behöver också ta upp en dialog med Skånetrafiken för att ge ungdomar en utökad möjlighet till meningsfulla aktiviteter under sommaren genom något av de många förslag som varit uppe till diskussion de senaste åren.

Folkbildningen och kommunens studieförbund har på olika sätt drabbats av nedskärningar och indragningar. Vänsterpartiet menar att folkbildning i alla dess former är oerhört angelägen verksamhet och väljer därför att öka på anslaget till kommunens alla studieförbund.

Samverkan för kommunens medborgare

Kommunens alla nämnder behöver ges ett tydligt ansvar att ta tillvara samlade resurser och kompetens för att gynna medborgarna och arbeta så effektivt som möjligt. Att arbeta med att höja elevernas resultat är inte bara en barn- och utbildningsfråga utan barn och unga behöver kunna äta sig mätta, ha en trygg och säker uppväxt, känna en positiv gemenskap och få en stärkt självkänsla. Det innebär att flera av förvaltningarna

måste arbeta tillsammans för barn och ungas bästa.

Kommunen behöver också ta ett samlat grepp för att uppnå en robusthet i hela kommunen. Detta innebär en översyn av behovet av skyddsrum, garantera att verksamheterna som kan hantera ett elavbrott samt kök i skolor och inom äldreomsorgen som kan fungera även utan dagliga leveranser.

En närvarande kommun

En alltför stor del av den kommunala servicen har hamnat i den centrala staden och befinner sig på alltför långt avstånd från många av de människor som är i behov av deras stöd och hjälp. Vänsterpartiet menar att omsorgens mötesplatser bör kunna användas mer aktivt och för en bredare grupp kommuninvånare genom olika former av mobil verksamhet. I synnerhet ser vi idag ett stort behov av att Arbete- och välfärdsförvaltningen, Omsorgsförvaltningen samt Barn- och utbildningsförvaltningen skulle kunna bidra till att ge trygghet och bättre service genom ökad tillgång till kommunens insatser och en välfärd att faktiskt kunna förlita sig på. För att det ska vara genomförbart behövs satsningar inom välfärden, inte nedskärningar och besparingskrav. Ett samhälle som är närvarande i alla delar av livet och finns där både när det går bra och när det går mindre bra i livet inger en trygghet som skapar en solidaritet och sammanhållning mellan människor. Det behövs samverkan kring ungdomar och deras möjlighet till utbildning och sysselsättning. Det behövs kontaktvägar för den som har frågor kring eller är i behov av hemtjänst och boendestöd. Det behövs även vägar för den som vill ha kontakt med en socialsekreterare eller stöd av en yrkesvägledare. I ett andra steg finns också en möjlighet att koppla på matraddarna, fritidsbank, kultur och annan kommunal verksamhet som idag enbart finns på ett fåtal fysiska platser.

I många fall finns dessa resurser redan men de är centrerade till kommunhuset och vårt enda medborgarcentrum. I en situation där kommuninvånare i både bostadsområden och kommunens mindre orter får allt svårare att ta sig till den kommunala service de har rätt till är det rimligare att den kommunala servicen tar sig till dem. Som positiv bieffekt kan detta också leda till interaktionseffekter när människor träffas oavsett generation,

klass eller ursprung. Lokalerna för detta mer närvarande arbetssätt har kommunen redan, det vi vill är att de skall användas bredare och mer offensivt. Vi vill se en närvarande kommun, både i de stora bostadsområdena som Gamlegården och Österäng såväl som i kommunens många basorter som Arkelstorp, Degeberga, Fjälkinge och Tollarp.

Det som krävs för en mer närvarande kommun är en vilja till samordning samt en förstärkning gällande socionom, socialsekreterare samt yrkesvägledare så att vi kan fånga upp de behov som finns. En närvarande kommun kan också bli en samverkande kommun där olika förvaltningar agerar tillsammans för att stötta kommuninvånarna. Förutom de äldre som redan idag ofta har en kontakt med och besöker mötesplatserna ser vi att de främsta målgrupperna är ungdomar och familjer i behov av stöd samt ungdomar som söker jobb eller funderar på sin vidareutbildning. Här kan en närmare och mer närvarande kommunal service i närområdet innebära möjlighet till tidigare kontakter, snabbare insatser och inte minst fler ungdomar som långsiktigt hittar vad de vill jobba med och kommer i arbete.

Schyssta villkor på arbetsmarknaden

Avtalsuppföljningen är central för kommunen. Det ska inte vara möjligt att upprepade gånger bryta mot upphandlingsavtal utan vitesföreläggande eller att kommunen överväger att bryta ingångna avtal. Det är också av största vikt att de upphandlingar som väl görs innehåller skarpa kriterier om kollektivavtalsliknande anställningsformer, meddelarfrihet, förbud mot ackordslöner samt att personalen garanteras möjligheten att arbeta vidare även om ett annat företag vinner upphandlingen. Vänsterpartiet vill att Kristianstads kommun ska tillämpa "vita jobb-modellen", vilket innebär att entreprenörer och underentreprenörer förbinder sig att följa kollektivavtal eller villkor i enlighet med kollektivavtal och att detta följs upp systematiskt. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen behöver i samarbete med andra berörda myndigheter skärpa kontrollen av verksamheter där risken för svart arbetskraft är extra stor.

Landsbygden

Förutsättningarna för kommunens mindre orter har förändrats drastiskt under åren. I

delar handlar det om frågor som kommunen inte har ansvar för och då i synnerhet Skånetrafikens indragningar av trafik och huvudlösa förändringar av tidtabeller samt de drastiska nedskärningar som nu pågår av primärvården i hela nordöstra Skåne. I andra delar har kommunen åtminstone ett delansvar gällande behovet av en snabb och stabil uppkoppling när hemarbete blev det alternativ som många stod inför. Samma internetuppkoppling blir också extra angelägen när både den kommunala omsorgen och regionens sjukvård alltmer går över till vård i hemmet. Ständiga hot mot grundläggande service såsom pendlingsmöjligheter, kultur, samlingslokaler och hemtjänst skapar en otrygghet som långsiktigt är förödande för landsbygden. För att kunna utveckla alla kommunens orter och ge dess invånare möjlighet att diskutera sina egna frågor behövs aktiva byalag och andra typer av föreningar runt om i kommunen. Vänsterpartiet väljer därför att rikta ett särskilt stöd till dessa föreningar. Den som funderar att flytta utanför kommunens största tätorter måste känna sig trygg med att det finns en fungerande samhällsservice och inte bara för nästkommande budgetår utan i ett längre perspektiv.

Offensivt klimat och miljöarbete

Klimatförändringarna är vår tids ödesfråga. Om vi inte sätter stopp för dem finns det snart inte mycket annat kvar att kämpa för. Kampen mot klimatförändringarna måste till stora delar föras internationellt, men om vi ska lyckas lösa klimatfrågan i tid måste vi höja ambitionerna ordentligt även på kommunal nivå. Genom Kristianstads medlemskap i Viable cities har kommunen ställt stora krav på sig själv att agera kring energianvändning och lokala resor. Skall vi klara av att sätta stopp för klimatförändringarna krävs också ett i grunden annorlunda samhälle där kortsiktiga vinster inte tillåts stå över planetens långsiktiga överlevnad. Bland de många stora och små steg som behöver göras på lokal nivå och inom många av kommunens nämnder finns bland annat en snabbare omställning av kommunens fordonsflotta i syfte att göra kommunen fossilbränslefri. För att detta skall fungera även utanför de största centralorterna behöver kommunen aktivt bidra genom att skapa laddinfrastruktur även i de mindre av kommunens basorter, på platser där de är tillgängliga för alla invånare. En ypperlig placering är de pendlarparkeringar som finns runt om i kommunen. Även kommunens arbete med att installera solceller på alla lämpliga tak behöver

intensifieras.

Inom både skolan och omsorgsverksamheten måste kommande upphandlingar fokusera både på en ökad andel ekologiska livsmedel men också när så är möjligt växtbaserat och närproducerat. Här har kommunen en möjlighet att både göra en insats för klimatet samtidigt som man stödjer lokala producenter av ekologiska livsmedel. Detta arbete bör sedan också kombineras med ett aktivt arbete för att minska matsvinn i kommunens alla verksamheter, intressanta projekt pågår runt om i landet och här borde kommunen kunna bidra gällande i synnerhet överbliven mat i skolmatsalarna. Sammantaget behöver kommunen ta fram en klimatanpassningsplan för att både möta de klimateffekter vi inte kan undvika och för att så långt som möjligt vara en del av en långsiktig lösning istället för att vara en del av problemet.

Kommunen har tagit fram en klimat- och miljöplan samt en trädplan men de saknar svar på ett antal angelägna frågor och är också i delar alltför defensiv. En klimatanpassningsplan samt en trädplan skulle behöva dra lärdomar av tidigare misslyckanden och samtidigt titta på de stora övergripande frågorna. Därtill krävs en rimlig finansiering för att kunna realisera de målsättningar som finns. Många av dessa frågor kan inte lösas av kommunen ensamt men det måste diskuteras och fattas aktiva beslut kring. Det handlar dels om att mildra effekterna av de klimateffekter som oundgängligen blir effekten av dagens miljöpolitik. Lokalt innebär det en satsning på inhemska växter som kan ge skugga, gräsmattor som övergår till äng samt tillgång till vatten på offentliga platser. Men det handlar också om att titta på hur vi kan minska transporterna både globalt och lokalt, hur vi kan öka energiproduktionen i närområdet samt hur vi kan öka andelen ekologiskt och växtbaserat jordbruk i kommunen. Vi behöver också undersöka vägar att göra vår livsmedelsproduktion mer självförsörjande för att minska vår sårbarhet och samtidigt hitta vägar för att bruka jorden på ett klokt sätt, återvätning av våtmarker och ökad kolinlagring. Allt detta är stora breda frågor där kommunen inte ensamt kan göra så mycket, däremot kan kommunen bli en aktiv och drivande faktor i att få ett brett arbete på plats som är förankrat bland invånare, föreningar och företag.

Vänsterpartiet är redo för att arbeta för en trygg gemenskap, för ett jämlikt Kristianstad!

Investeringar

Den styrande majoritetens brist på visioner syns också gällande angelägna investeringar. Investeringarna styrs snarast av diverse nyckeltal än de reella behov som finns i kommunen. Detta medför att viktiga utvecklingssatsningar inom skolan fått stå tillbaka alternativt som i fallet med högstadium i Åhus så har den billigaste lösningen valts trots alla dess välkända problem. Därtill har en ny isyta återigen försvunnit vilket innebär fortsatta hård konkurrens på den enda isyta som finns tillgänglighet i kommunen, där allmänhet och konståkare under lång tid fått stå tillbaka. Avslutningsvis saknas resurser för att genomföra planer som kommunen antagit men nu inte avsätter några pengar att genomföra, bland dessa finns i synnerhet grönplan, lekplatsplan samt belysning på landsbygden.

Vänsterpartiet föreslår därför följande tillägg till majoritetens investeringsbudget för **2026:**

Rönnowskolan	100 mkr
Österslövs skola omtag/återbruk	1 mkr avseende förstudie
Yngsjö skola paviljonger	4,1 mkr
Strategisk belysning landsbygden	5,0 mkr/år
Lekplatsplanen	10 mkr
Trädplan	1,5 mkr
Isyta	63 mkr

2027:

Isyta	63 mkr
-------	--------

2028:

Tillgänglighetsbrygga Furuboda	7 mkr
--------------------------------	-------